

Ajantasainen lääkitystieto muodostaa perustan järkevälle lääkehoidolle -työryhmä, kokous 5/2021

Aika: Torstai 9.12.2021 klo 13.00–15.00

Paikka: Teams -kokous

Läsnä: Sari Viinikainen, puheenjohtaja, Tehy ry
Ida Pihlaja, sihteeri, HUS Apteekki
Eläkkeensaajien Keskusliitto EKL ry, Sarita Maja-Hellman
Itä-Suomen yliopisto, Farmasian laitos, Johanna Timonen
Keski-Suomen keskussairaala, Kirsi Juurinen
Kliinisen farmasian seura, Miia Tiihonen
Kuluttajaliitto ry, Paavo Koistinen
Kuntayhtymä Kaksineuvoinen, Suvi Honkaniemi 13:13 alkaen
Pharmac Finland Oy, Kirsi Kaunisvesi-Pietarila
Pirkanmaan sairaanhoitopiiri, sairaala-apteekki, Maarit Vornanen
Suomen Apteekkariliitto, Tiina Koskenkorva
Suomen Farmasialiitto, Riitta Uusi-Esko ja Antti Kataja
Suomen Farmasian Opiskelijajärjestöt ry, Kauri Laine
Suomen Hammaslääkäriliitto, Anna Chainier
Suomen Lääkäriliitto, Juha Mikkonen
Tehy ry, Sari Viinikainen
Turun kaupungin Lääkeneuvottelutoimikunta, Väinö Hippi

Estyneet:

Seitsemän veljeksien apteekki, Eeva Teräsalmi
HUS, Suomen Kliinisen Farmakologian yhdistys, Janne Backman
Rinnakkaislääketeollisuus ry (Teva Pharm), Liisa Rautiala
Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri, Jaakko Mustakallio
Fimea, Piia Rannanheimo
HUS Apteekki, Carita Linden-Lahti
Terveysten ja hyvinvoinnin laitos, Annika Koivisto (Heikki Virkkunen)

ESITYSLISTA

1. Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 13:02.

2. Edellisen kokouksen muistion 9.9.2021 hyväksyminen

Edellisen kokouksen muistio hyväksyttiin muutoksitta. Puheenjohtaja Sari Viinikainen vie pöytäkirjan Innokylään nähtäville.

3. Tutkimus ja seuranta -ryhmän vierailu (klo 13:10-13:40)

Juha Turunen ja Katri Hämeen-Anttila esittelivät Tutkimus ja seuranta -ryhmän toimintaa.

Katri esitteli Kansallisen lääkeinformaation tutkimusstrategian, joka on tullut työryhmälle etukäteen tutustuttavaksi. Strategia pohjautuu lääkeinformaatiostrategian strategisiin tavoitteisiin. Keskusteltiin kirjatusta tutkimustarpeista ja priorisoinneista.

Suvi Honkaniemi liittyi kokoukseen 13:13.

Omakanta tuo lääkkeen käyttäjälle paljon suuremman väylän tuoda omia tietoja esille, mutta toisaalta tutkimuksen avulla pyritään tunnistamaan potilasryhmiä, joille informaatio ei ole saatavilla digitaalisten palveluiden kautta. Harva potilas ylläpitää omaa lääkityslistaansa, mikä

olisi erittäin tärkeää.

Katri toivoi työryhmältä kommentteja ja nostoja, jos on esimerkiksi havaittu tutkimustarpeita. Luetelluista aiheista ei täysin puutu tutkimustietoa, mutta on nostettu esiin niitä, mistä olisi tarvetta saada vielä enemmän tietoa. Tärkeäksi aiheeksi nostettiin tiedon sähköisten terveyspalveluiden käyttäjien ja ei-käyttäjien profiileista.

Omakannan käyttäjänäkökulmasta on tuoretta tutkimustietoa Itä-Suomen yliopistosta. Johanna Timonen jakoi vielä materiaalin lisäksi kolme uudempaa julkaisua:

- Sääskilahti M, Ojanen A, Ahonen R, Timonen J: Benefits, problems, and potential improvements in a nationwide patient portal – a cross-sectional survey of pharmacy customers' experiences. *Journal of Medical Internet Research* 23(11): e31483, 2021
- Sääskilahti M, Ahonen R, Timonen J: Pharmacy customers' experiences of use, usability and satisfaction of a nationwide patient portal: survey study.
- Sääskilahti M, Aarnio E, Lämsä E, Ahonen R, Timonen J: Use and non-use of a national patient portal - a survey among pharmacy customers in Finland. *Journal of Pharmaceutical Health Services Research* 11: 335–342, 2020
- Lisäksi tässä julkaisussa on tunnistettu ryhmiä, jotka ei käytä Omakantaa, syitä miksi eivät käytä ja miten haluaisivat omia lääkitystietojaan seurata eli siitä on jo Omakannan osalta tutkimustietoa: Sääskilahti M, Aarnio E, Lämsä E, Ahonen R, Timonen J: Use and non-use of a national patient portal - a survey among pharmacy customers in Finland. *Journal of Pharmaceutical Health Services Research* 11: 335–342, 2020

Puheenjohtaja avasi keskustelun. Työryhmän omana tavoitteena viestinnän ja kansallisen lääkelistan kehittämisen tuki, eli tunnistettiin yhteneväisyyksiä tutkimusryhmän tavoitteiden kanssa.

Työryhmässä on todettu, että moni asia vaatii tiedottamista, mutta tutkimustiedon lisätarpeesta ei suoranaisesti ole käyty keskustelua. Kirsi Juurinen nosti haasteeksi potilaan tulovaiheen ja päivystyksessä ajantasaisen lääkelistan puuttumisen. Myös muut työryhmän jäsenet pitivät taustasyiden kartoittamista tärkeänä. Tunnistettiin, että siirtymät ovat kaikista kriittisimpiä, eikä pelkkä tekninen ratkaisu yksinään riitä. Lotta Schepelin väitöskirjassa on esitelty toimintamallia päivystyksissä.

Tarkoituksena on lisätä tietoisuutta siitä, että ajantasainen lääkelista olisi hyvä olla potilaalla mukana, sillä keskusteluissa nousi esiin potilaiden vahva luottamus siihen, että tieto on ajan tasalla järjestelmissä. Lääkkeenkäyttäjän näkökulmasta saatiin tärkeä puheenvuoro Maisan, Kannan ja LOTTA-listan yhtenäistämisen merkityksestä ja sivuttiin myös ikääntyvän väestön kokonaisvaltaista hoitoa keskitettyjen palveluiden mallilla tulevaisuuden SOTE-keskuksessa. Nostettiin esille tärkeitä kysymyksiä, joita olisi hyvä tutkia: Mikä on paras mahdollinen keino, miten ammattilaiset osallistuvat ajantasaistamiseen? Onko hyvää protokollaa jo olemassa? Onko väliä, kuka ammattilainen tekee, huomioiden käytettävät resurssit ja vaikutukset potilaan hoitoon ja sairaalaan hakeutumiseen?

Nostettiin keskusteluun myös Kanta-lääkityslistan tämänhetkiset rajoitteet päivittämisprosessissa. Tärkeää, että riittävillä ammattihenkilöillä on mahdollisuus ajantasaistaa lääkelistaa. Päivystyksissä ainoa käytettävissä oleva resurssi saattaa olla farmaseutti, jolla riittäviä mahdollisuuksia lääkelistan ajantasaistamisen ylläpitämiseen ei ole.

Keskeisin viesti: Tutkimus ja seuranta -ryhmä on todella mielellään tukena, jos työryhmän toiminnasta kumpuaa tutkimusajatuksia. Pidetään yhteyttä puolin ja toisin asian tiimoilta.

4. Työryhmän lausunto sosiaali- ja terveysministeriöön liittyen kansalliseen lääkelistaan liittyvään lainsäädäntövalmisteluun

Todetaan, että kirje lähetetty lääkeshoidon tiedonhallinnan jaostolle ja palaute saatu 2.11.2021.

Yhteydenotosta saatu kiitosta, yhteinen kirje huomioitu STM:ssä. Työryhmän yksi toimenpide

tälle vuodelle on siis saatu toteutettua.

Tulossa sidosryhmätapaaminen 20.1.2022 lääkityslistan lainsäädäntövalmistelusta.

5. Toimikausi 2021–2023: Työryhmän toimintasuunnitelma seuranta

Liite 1. Lääkeinformaatioverkosto_lääkitystieto työryhmä toimintasuunnitelma_2021_2023 (päivitetty 9.9.2021). Käytiin läpi suunnitelman eteneminen.

Keskusteltiin suunnitelmaan liittyen.

Pidetään jatkossa toimintasuunnitelman läpikäynti mukana joka kokouksessa virkistämässä muistia.

Lääkehoidon päivä 17.3. "Lääkehoitosi digijassassa", johon osallistutaan mahdollisuuksien mukaan. Päivi Kivirantaa voi lähestyä, jos päivän suunnitteluun haluaa osallistua.

Suvi Honkaniemi poistui hetkeksi kokouksesta 13:53

Tiina Koskenkorva kertoi, että keskustelu hänen vastuullaan olevasta aiheesta aloitetaan tämän kerran jälkeen, kiinnostuneet voivat olla Tiinaan yhteydessä.

Farmasialehteen sekä sairaanhoitajalehteen ollaan saamassa juttu. Antti Kataja kertoi, että hänen puheenjohtajuutensa päättyy, jonka jälkeen yhteys viestintään tai Maija Pirttijärveen, joka on tuleva puheenjohtaja Farmasialiitossa. Vastuuhenkilöt tekevät luonnostelua ja ovat sitten viestintään yhteydessä. Lääkärilehden tilanteesta ei ollut varmuutta, mutta lehti on kuitenkin ollut hyvin kiinnostunut kaikista juttuaiheista. Lokakuussa Heikki Virkkunen oli alustamassa Kanta-lääkityslistoista Lääkäriliiton aktiiveille nykytilannetta.

Koulutuspäivistä keskusteltiin siitä, että on löydettävä alustajat aiheille. Sidoryhmätilaisuus on tälle työryhmälle yksinään järjestettäväksi haasteellinen, mutta jätettiin se kuitenkin suunnitelmaan. Todettiin, että tutkimustyöryhmä on tässä kokouksessa vierailut ja yhteistyö käynnistetty. Tulevia työpajoja ei ollut tiedossa.

Sari päivittää toteumaosion toimintasuunnitelmaan.

6. Lääkeinformaatioverkoston koordinaatioryhmän 25.11.2021 terveiset

Puheenjohtaja kertoi terveiset lääkeinformaatioverkoston koordinaatioryhmän kokouksesta, joka järjestettiin 25.11. Pääaiheina kokouksessa olivat palaute lääkeinformaatiofoorumista (28.10.) ja lääkeinformaatioverkoston yhteistapaus. Koordinaatioryhmä hyväksyy kunkin pienryhmän aiepaperit ja ne laitetaan koko verkostolle tiedoksi, jotta muutkin voivat hakeutua mukaan.

Tässä kokouksessa oli kaksi aiepaperia.

Farmasian päivien yhteydessä 11.11.2022 pidetään Lääkehoidon opettajien monialainen foorumi, jonka sisällön työstämiseen toivotaan myös lääkäreitä (Marikki Peltoniemi vetää).

Valtakunnallinen lääkkeet ja ympäristö (Henna Kyllönen):

- Lääkelaastarien nykyistä tehokkaampi palauttaminen lääkejätteen mukana
- Hoivayksiköissä työskenteleviä informoidaan siitä, miten lääkelastarit tulisi hävittää

Keskustelua oli ollut vaikuttajaviestinnän hyvistä toimintatavoista; keskustelu lähti tämän työryhmän epävirallisesta kirjeestä. Koettiin hyväksi ja tuoreeksi tavaksi vaikuttaa yhteisesti tärkeisiin asioihin.

Perinteisesti kaikkien työryhmien edustajat kertoivat kuulumiset ja vahvistettiin ensi vuoden kokousajankohdat.

Tulevat tapahtumat suunniteltu läsnäolo-, hybridi- tai etäkokoontumisina.

17.3.2022 Lääkehoidonpäivä

3.11.2022 Lääkeinformaatiofoorumi

7. Seuraavat kokousajankohdat 2022

Päätetään vuoden 2022 kokousajankohdista, ehdotukset alla (noudattaa koordinaatiokokousten aikataulua, noin viikko koordinaatioryhmän kokouksen jälkeen)

to 3.2.2022 klo 13-15

to 7.4.2022 klo 13-15

to 6.10.2022 klo 13-15

to 1.12.2022 klo 13-15

Hyväksyttiin ajankohdat ensi vuodelle.

Sari Viinikainen on sopinut työryhmän varapuheenjohtajan Tiina Koskenkorvan kanssa rooleista kevään kokouksissa muuttuneiden työtehtävien vuoksi. Tiina vetovastuussa kevään kokouksissa. Kirsi Juurinen on koordinaatioryhmän kokouksiin Sarin varajäsen ja osallistuu niihin kevään ajan Sarin tilalla. Sari kuitenkin pysyy toiminnassa taustalla ja osallistuu kokouksiin viimeistään syyskaudella.

8. Muut asiat

Innokylä työryhmän materiaalien alustana <https://innokyla.fi/fi/toimintamalli/ajantasainen-laakitystieto-muodostaa-perustan-jarkevalle-laakehoidolle>

Carita viestitti kokouksen keskustelussa, että työryhmän Teams voidaan perustaa HUSin alustalle ja se voidaan tehdä vielä joulukuun aikana.

9. Kolme nostoa kokouksesta ja kokouksen päättäminen

1. Tutkimus- ja seurantaryhmä oli aika hyvin asian päällä, selvästi lisätutkimusta tarvitaan – mietintään kaikille mahdollisia aiheita
2. Yksi konkreettinen asia on saatu toteutettua toimintasuunnitelmasta, muut prosessissa
3. Työryhmän lausunnosta saatu selvitys

Kokous päätettiin 14:20

Liitteet: Liite 1. Lääkeinformaatioverkosto_lääkitystieto työryhmä toimintasuunnitelma_2021_2023

Jakelu: Ajantasainen lääkitystieto muodostaa perustan järkevälle lääkehoidolle -työryhmän jäsenet ja (varajäsenet) toimikaudella 2021–2026:

Eläkkeensaajien Keskusliitto EKL ry, Sarita Maja-Hellman (Eero Kivinen)

Fimea, Piia Rannanheimo

HUS Apteekki, Carita Linden-Lahti (Ida Pihlaja)

HUS, Suomen Kliinisen Farmakologian yhdistys, Janne Backman (Outi Lapatto-Reiniluoto)

Itä-Suomen yliopisto, Farmasian laitos, Johanna Timonen, (Reeta Heikkilä)

Kela, ei edustajaa tällä hetkellä

Keski-Suomen keskussairaala, Kirsi Juurinen

Kliinisen farmasian seura, Miia Tiuhonen (Niina Karttunen)

Kuluttajaliitto ry, Paavo Koistinen
Kuntayhtymä Kaksineuvoinen, Suvi Honkaniemi
Pharmac Finland Oy, Kirsi Kaunisvesi-Pietarila (Karoliina Kaijasilta-Järvenpää)
Pirkanmaan sairaanhoitopiiri, sairaala-apteekki, Maarit Vornanen
Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri, Jaakko Mustakallio
Rinnakkaislääketeollisuus ry (Teva Pharm), Liisa Rautiala
Seitsemän veljeksien apteekki, Eeva Teräsalmi
Suomen Apteekkariliitto, Tiina Koskenkorva (Henna Kyllönen)
Suomen Farmasialiitto, Riitta Uusi-Esko (Antti Kataja)
Suomen Farmasian Opiskelijajärjestöt ry, Kauri Laine (Sanne Keskimäki)
Suomen Hammaslääkäriliitto, Anna Chainier
Suomen Lääkäriliitto, Juha Mikkonen
Tehy ry, Sari Viinikainen
Terveiden ja hyvinvoinnin laitos, Annika Koivisto (Heikki Virkkunen)
Turun kaupungin Lääkeneuvottelutoimikunta, Väinö Hippi